

Innspill til ny landbruksmelding

Til: Landbruks og Matdepartementet, postmottak@lmd.dep.no

Fra: Framtiden i våre hender, post@framtiden.no

Vi viser til brev fra departementet datert 05.11.15, med invitasjon til å gi innspill til ny stortingsmelding om landbruk. Vi hadde dessverre ikke anledning til å gi muntlig innspill den 24.11.15, men takker ja til invitasjonen til å presentere et skriftlig innspill.

Framtiden i våre hender ser fram til Regjeringens arbeid med en ny stortingsmelding om norsk landbruk, som en god anledning til å justere kursen i norsk mat- og landbrukspolitikk. I lys av ny kunnskap om klimapåvirkninger, klimakonsekvenser og den globale ressursituasjonen, er det nødvendig at Norge i større grad har en matpolitikk som er i tråd med øvrige politiske saksområder.

Våre innspill kan oppsummeres i følgende hovedpunkter.

A. En ny klimarealitet

Matproduksjon bidrar til klimaendringer. I følge Miljødirektoratets rapport «Kunnskapsgrunnlag for lavutslippsutvikling» (2014) er det fullt mulig å redusere klimautslippene fra landbrukssektoren betydelig, men flere av tiltakene vil kreve omlegging av forbruket (bl.a. mindre forbruk av kjøtt totalt, høyere andel hvitt kjøtt).

1. **Endringer i forbruket:** Den ferske avtalen på klimatoppmøtet i Paris krever at spesielt de rike landene innfører ambisiøse klimatiltak raskt. Vi forventer at NOUen «Landbrukets klimautfordringer», som er varslet publisert i februar 2016, vil gi ytterligere innspill til hvordan dette kan gjøres. Selv om det er hull i kunnskapen om hva som fungerer, vet vi at både pris og reklame påvirker forbruket.

Den nye stortingsmeldingen bør derfor inneholde tiltak og virkemidler for å endre forbruket i en mer miljøvennlig bærekraftig retning.

2. **Endringer i produksjon.** Det er en forståelse i store deler av norsk landbruk at det kun er husdyrhold som kan vokse i Norge. I en rapport i 2015 dokumenterte Framtiden i våre hender hvordan Norge kan realisere en rekke gevinster ved å *redusere* kjøttproduksjonen med en sjettedel: Klimagassutslippene går ned med en halv million tonn, vi frigjør betydelige arealer produktiv matjord som kan brukes til annen mat- og fôrproduksjon, og vi kunne økt selvforsyningsgraden. Se <http://www.framtiden.no/201506116794/rapporter/forbruk/kjottkutt-gir-mange-gevinster.html>.

Den nye stortingsmeldingen bør ha som overordnet mål å redusere kjøttproduksjonen, og øke annen produksjon.

B. Global matproduksjon er under press

Allerede i dag er landbruket den største drivkraften for avskoging og ødeleggelse av verdifull natur. Klimaendringene vil i økende grad utfordre global matproduksjon framover. Med om lag ni milliarder

mennesker i 2050 vil behovet for økt matproduksjon globalt uansett kreve betydelig innovasjon og tilpasning. Økning i temperatur, mer ekstremvær og mer uforutsigbart vær vil gå utover matproduksjonen. Mest sannsynlig vil vi ved to graders oppvarming i 2050 kunne produsere mindre mat enn i dag. Ved fire graders oppvarming på slutten av århundret blir det så godt som umulig å få mer enn noen svært få milliarder mennesker. Se Framtiden i våre henders rapport «En framtid du ikke vil ha»: <http://www.framtiden.no/201511246894/rapporter/klima/%E2%80%93-dette-blir-verre-enn-vi-trodde.html>

3. **Mer effektiv produksjon.** Dette vil kreve omlegging i retning av mer effektiv produksjon av kalorier. Ettersom betydelig jordbruksareal internasjonalt vil få redusert produktivitet, vil verden neppe fortsatt ha råd til å la kaloriene passere gjennom husdyr på vei til menneskemat. For Norge vil det si at spesielt avhengigheten av importert fôr til husdyrproduksjon må fases ut. Norsk tilgang til grasressurser kan gjøre at Norge kan bli ett av få steder i verden der det faktisk er økologisk bærekraftig med husdyrproduksjon, men uten tilgang til importert fôr, må også norsk husdyrproduksjon endres og reduseres.

Den nye stortingsmeldingen bør ha som overordnet mål å redusere avhengigheten av importert kraftfôr.

C. Samstemt matpolitikk

I dag har Norge en rekke politiske føringer innenfor blant annet miljø, utenriks, handel, helse og utdanning som til dels er i konflikt med politikken på mat og landbruk. For eksempel er det et miljø- og helsepolitisk mål å redusere kjøttforbruket, spesielt av rødt kjøtt. Samtidig har vi en Omsetningslov som i praksis styrer forbruket i retning av økt kjøttforbruk, fordi Opplysningskontoret for egg og kjøtt får mest økonomiske midler. Tilsvarende er faget «Mat og helse» i skolen lavt prioritert, mens noen av de største utfordringene innenfor matområdet kun kan løses gjennom økt bevissthet hos forbrukere.

4. **Mer samstemt mat-, helse- og miljøpolitikk.** Omsetningsloven bør endres, slik at dagens opplysningskontor kan erstattes av ett, felles organ som har til formål å fremme sunt og bærekraftig kosthold i befolkningen.

Den nye stortingsmeldingen bør gi tydelig signal om at alle virkemidler i dagens politikk som påvirker forbruket, bør samordnes og ha som formål at norsk kosthold er sunt og bærekraftig.

Med vennlig hilsen,

Christoffer Ringnes Klyve (sign.)
Leder for klima- og miljøavdelingen
Framtiden i våre hender